

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

કે.કરનાકરન

વિરુદ્ધ

કેરળ રાજ્ય

૬ ડિસેમ્બર, ૨૦૦૬

[ન્યાયમૂર્તીશ્રી અરિજીત પાસાયત અને ન્યાયમૂર્તીશ્રી એસ. એચ. કપાડિયા]

ફોજદારી કાર્યવાહી સંહિતા, ૧૯૭૩-કલમ ૧૮૭-મંજૂરી વિના
કાર્યવાહી-પડકાર-ઉચ્ચ અદાલતની મંજૂરીની જરૂર નથી કારણ કે જ્યારે સંજ્ઞાન
લેવામાં આવ્યું ત્યારે વ્યક્તિ હોદ્દો સંભાળી રહી ન હતી-રેકૉર્ડ પર લાવવામાં
આવેલી કેટલીક હકીકતોને ધ્યાનમાં રાખીને વિશ્વાસ અને રાજકીય દુશ્મનાવટને
કારણે કાર્યવાહી દ્વારા પીડિતાનો વધારાનો આરોપ -સંજ્ઞાન લેવાની તારીખેની

સ્થિતિ અંગે હાઈકોર્ટનો નિર્ણય વાજબી-દુર્ભાવનાપૂર્ણ આરોપો અંગેના વધારાના તથ્યો હાઈકોર્ટના ધ્યાનમાં ન લાવવામાં આવ્યા હોવાથી, દુર્ભાવનાપૂર્ણ અરજી પર વિચારણા કરવા માટે હાઈકોર્ટને નિર્દેશ.

અપીલકર્તા સામે ગુનાની નોંધ લેવામાં આવી હતી અને તેની સામે કાર્યવાહી કરવામાં આવી હતી. મંજૂરીના અભાવના આધારે તેની જ પૂછપરછ કરવામાં આવી હતી. ઉચ્ચ અદાલતે એવું માન્યું હતું કે કોઈ સાર નહીં. આ જરૂરી હતું કારણ કે અપીલકર્તા તે હોદ્દો ધરાવતો ન હતો જેનો તેણે કથિત રીતે દુરુપયોગ કર્યો હતો.

આ અદાલતમાં અપીલમાં, અપીલકર્તાએ દલીલ કરી હતી કે કાર્યવાહી પાછી ખેંચવા અને કાર્યવાહી ચાલુ રાખવા અંગે વિવિધ તબક્કે લેવામાં આવેલા વિવિધ વલણને ધ્યાનમાં રાખીને, કાર્યવાહી દુર્ભાવના અને રાજકીય બદલો લેવાનું પરિણામ છે.

અપીલનો નિકાલ કરતા, કોર્ટે

ઠરાવ્યુ. હાઈકોર્ટના આદેશને એ હદ સુધી સમર્થન આપવામાં આવ્યું છે કે તે એવું માને છે કે જ્યારે કાર્યાલયનો કથિત દુરુપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો ત્યારે પદની નોંધ લેવાની તારીખની સ્થિતિ યોગ્ય રીતે નક્કી કરવામાં આવી છે.
[૨૮૬-૮-સી]

૨. જ્યાં સુધી આ પ્રશ્નનો સંબંધ છે કે શું તેમાં એમ. એ./એ. ફિડેસ સામેલ છે કે કેમ, આ કેસમાં કેટલીક વિશિષ્ટ લાક્ષણિકતાઓ અસ્તિત્વમાં છે જે દર્શાવે છે કે રાજ્ય કાર્યવાહી પાછી ખેંચવા માંગતું હતું અને પરિણામે તેને પાછી ખેંચવાનો કોઈ ઇરાદો દર્શાવ્યો ન હતો, તેને ધ્યાનમાં લેવાની જરૂર છે. જ્યારે આ મામલાની સુનાવણી થઈ ત્યારે આ પાસાઓ હાઈકોર્ટ સમક્ષ નહોતા. તેથી આ પરિબળોની સુસંગતતાને ધ્યાનમાં લઈ શકાતી ન હતી. હાઈકોર્ટને આ મામલે વિચારણા કરવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો છે

દુર્ભાવનાપૂર્ણ અરજી કે જેના માટે પક્ષકારોને સંબંધિત સામગ્રી મૂકવાની મંજૂરી આપવામાં આવશે.[૨૮૫-એ-બી; ૨૮૬-બી-સી]

ક્રિમિનલ અપીલેટ જ્યુરિસડિક્શન:ફોજદારી અપીલ નંબર ૮૦૧/૨૦૦૩.

સી. આર. એલ. માં ઇમાકુલમ ખાતે કેરળ હાઈકોર્ટના ૧૯-૨-૨૦૦૩ ના અંતિમ ચુકાદા અને આદેશમાંથી. આર. પી. નંબર ૪૩૦/૨૦૦૧.

અપીલકર્તા વતી ઉદય ઉમેશ લલિત, ગૌરવ અગ્રવાલ.

પ્રતિવાદી વતી નવીન કુમાર સિંહ, મુકુલ સૂદ અને અરુણેશ્વર ગુપ્તા.

કોર્ટનો ચુકાદો આના દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો

આ અપીલમાં ડૉ. અરિજીત પાસાયત, જે. ચેલેન્જ કેરળ હાઈકોર્ટના વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા આપવામાં આવેલા ચુકાદા સામે છે, જેમાં એવું માનવામાં આવ્યું છે કે અપીલકર્તા હોદ્દો સંભાળી રહ્યો ન હતો, જેનો તેણે કથિત રીતે દુરુપયોગ કર્યો હતો, તેથી સંજ્ઞાન લેતી વખતે કોઈ મંજૂરીની જરૂર નહોતી.

આ અપીલમાં પ્રાથમિક વલણ એ છે કે આર. એસ. નાયક વિરુદ્ધ એ. આર. અંતુલે (૧૯૮૪ (૨) એસ. સી. સી. ૧૮૩) માં વ્યક્ત કરવામાં આવેલો મત સાચો નથી અને નવા દેખાવની જરૂર છે કારણ કે કરવામાં આવેલા અવલોકનો અસ્પષ્ટતા અનુસાર છે. એક વધારાનો મુદ્દો ઉઠાવવામાં આવ્યો છે કે ફરિયાદી પક્ષ દુર્ભાવનાનું પરિણામ છે અને વિવિધ તબક્કે લેવામાં આવેલા જુદા જુદા વલણ સ્પષ્ટપણે એ હકીકત સૂચવે છે કે અપીલકર્તા કેટલાક રાજકીય પક્ષોના નેતાઓ સાથે વ્યક્તિગત અને રાજકીય દુશ્મનાવટનો ભોગ બને છે.

બીજી તરફ પ્રતિવાદી-રાજ્યના વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે આર. એસ. નાયકના કેસ (ઉપરોક્ત) માં નિર્ણયને પ્રતિ ઇન્ક્યુરિયમનો કેસ ન કહી શકાય. વધુમાં, તેમાં કોઈ દુર્ભાવના સામેલ નથી. એવું કહેવામાં આવે છે કે ભલે દલીલો માટે તેને સ્વીકારવામાં આવે પરંતુ સ્વીકારવામાં ન આવે કે રાજકીય કારણો અસ્તિત્વમાં છે જે કાર્યવાહીને રદ કરવાનો આધાર ન હોઈ શકે. કોઈ પણ સંજોગોમાં, આરોપની અરજીને સાબિત કરવા માટે અપીલકર્તા દ્વારા દર્શાવવામાં આવેલા સંજોગોની નોંધ લઈ શકાતી નથી.

નોંધ લેવાની તારીખની સ્થિતિ અંગે અપીલકર્તાની દલીલોના મુખ્ય વલણને વિસ્તૃત રીતે હાથ ધરવામાં આવ્યું છે અને પ્રકાશ સિંહ બાદલના કેસમાં આજે આપવામાં આવેલ નિર્ણય (૨૦૦૪ના એસએલપી (સીઆરએલ) ૧૯૬૪૦માંથી ઉદ્ભવેલી ફોજદારી અપીલમાં) તેમના કેસને યોગ્ય રીતે સ્વીકારે છે. આ સંબંધમાં વલણ સ્પષ્ટ રીતે આધારહીન છે.

તેથી બાકી રહેલો પ્રશ્ન એ છે કે શું તેમાં દુર્ભાવના સામેલ છે. જેમ કે પ્રકાશ સિંહ બાદલના કેસમાં નોંધવામાં આવ્યું છે કે વ્યક્તિગત અથવા રાજકીય દુશ્મનાવટનું એક તત્વ હોવા છતાં, આખરે એ જોવાનું છે કે આરોપોને સાબિત કરવા માટે સામગ્રી અસ્તિત્વમાં છે કે કેમ. તે અર્થમાં તે આરોપ લગાવનાર વ્યક્તિની વિશ્વસનીયતા નથી પરંતુ તપાસની જરૂર હોય તેવી સામગ્રીનું અસ્તિત્વ સુસંગત છે.

તે હદ સુધી, પ્રતિવાદી-રાજ્ય માટે વિદ્વાન સલાહકાર સાચો છે. પરંતુ આ કિસ્સામાં કેટલીક વિશિષ્ટ લાક્ષણિકતાઓ અસ્તિત્વમાં છે જેને ધ્યાનમાં લેવાની જરૂર છે.

રાજ્યના મુખ્ય સચિવે ૨૪.૧૧.૨૦૦૫ પર સોગંદનામું દાખલ કર્યું છે જેમાં જણાવ્યું છે કે રાજ્ય સરકાર કાર્યવાહી પાછી ખેંચવા માંગે છે અને તે વિવાદમાં નથી કે સોગંદનામું સત્તા સાથે દાખલ કરવામાં આવ્યું હતું. સોગંદનામાનો સંબંધિત ભાગ નીચે મુજબ છે:

"એક્સએક્સ એક્સ એક્સ એક્સ એક્સ

૧૨. અરજદાર કોઈ પણ ચર્ચા વિના મંત્રી પરિષદ દ્વારા દરખાસ્તોને મંજૂરી આપવામાં સફળ રહ્યા હોવાના આરોપોને કોઈ આધાર નથી. મંત્રીમંડળે આ બાબતને મંજૂરી આપી હતી.

૧૩. ઉપરોક્ત હકીકતો પરથી એ સ્પષ્ટ છે કે આ સોદાના સંદર્ભમાં કોઈ ગુનાહિત દોષિત ઠેરવી શકાય નહીં. રાજ્ય સરકારને કોઈ નુકસાન થયું ન હોવાથી અથવા ખાનગી પક્ષે કોઈ ગેરકાયદેસર લાભ મેળવ્યો ન હોવાથી, ગુનાહિત કાવતરું અથવા અન્ય કોઈપણ અનિયમિતતાના આક્ષેપો ટકાઉ નથી. આ તમામ હકીકતોને ધ્યાનમાં રાખીને રાજ્ય સરકારે ગુનાહિત કલમ હેઠળ ૧/૮૭ એસસીટી કલમ હેઠળ ૧૩ (૨) આર/ડબલ્યુ પીસીએક્સ અધિનિયમની કલમ

૧૩ (૧) (ડી) અને આઈપીસીની કલમ ૧૨૦ બી હેઠળ ફોજદારી કાર્યવાહી સંહિતાની કલમ ૩૨૧ હેઠળ પૂરા પાડવામાં આવેલ આરોપપત્રના આધારે તમામ આરોપીઓ સામે કાર્યવાહી પાછી ખેંચવા માટે વિશેષ ન્યાયાધીશ અને તપાસ કમિશનર, તિરુવનંતપુરમની અદાલતમાં જવાનો નિર્ણય કર્યો છે.

પરંતુ રસપ્રદ વાત એ છે કે ત્યારબાદ અન્ય એક સોગંદનામું દાખલ કરવામાં આવ્યું છે જેમાં કહેવામાં આવ્યું છે કે કાર્યવાહી પાછી ખેંચવાનો કોઈ ઇરાદો નથી.

અપીલકર્તા માટે વિદ્વાન વકીલ રાજકીય પરિદૃશ્ય અને સરકારમાં લોકોના વલણમાં આ પરિવર્તનને આભારી છે. એવું કહેવામાં આવે છે કે જે વ્યક્તિએ કાર્યવાહી પાછી ખેંચવાની દરખાસ્ત કરતી અગાઉની સોગંદનામું દાખલ કરવામાં આવી ત્યારે હસ્તક્ષેપ માટે અરજી દાખલ કરી હતી તે રાજ્યના વર્તમાન મુખ્યમંત્રી છે. અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલના જણાવ્યા અનુસાર આ રાજકીય બદલો લેવાનો સ્પષ્ટ કેસ છે.

બીજી તરફ પ્રતિવાદીના વિદ્વાન વકીલે જણાવ્યું હતું કે જ્યારે અગાઉની અરજી દાખલ કરવામાં આવી હતી ત્યારે તમામ સંબંધિત તથ્યોની નોંધ લેવામાં આવી ન હતી. તેથી, સારમાં વલણમાં કોઈ ફેરફાર થતો નથી.

જ્યારે આ મામલાની સુનાવણી થઈ ત્યારે આ પાસાઓ હાઈકોર્ટ સમક્ષ નહોતા. તેથી આ પરિબળોની સુસંગતતાને ધ્યાનમાં લઈ શકાતી ન હતી.

તેથી, ઉચ્ચ ન્યાયાલયના આદેશને એ હદ સુધી જાળવી રાખતી વખતે કે જ્યારે કાર્યાલયનો કથિત દુરુપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો ત્યારે પદની નોંધ લેવાની તારીખની સ્થિતિ યોગ્ય રીતે નક્કી કરવામાં આવી છે. અમે ઉચ્ચ અદાલતને દુર્ભાવનાપૂર્ણ અરજીને લગતી બાબત પર વિચાર કરવા નિર્દેશ આપીએ છીએ, જેના માટે પક્ષકારોને સંબંધિત સામગ્રી રજૂ કરવાની મંજૂરી આપવામાં આવશે. આ જ છ અઠવાડિયાના સમયગાળામાં કરવામાં આવશે. આ મામલો લાંબા સમયથી પેન્ડિંગ હોવાથી, અમે હાઈકોર્ટને વિનંતી કરીએ છીએ કે પક્ષકારો દ્વારા તેની સમક્ષ સામગ્રી મૂકવામાં આવે તે તારીખથી ત્રણ મહિનાની અંદર આ મામલાનો નિકાલ કરવામાં આવે. અમે સ્પષ્ટ કરીએ છીએ કે અમે કેસના ઉપરોક્ત પાસા પર કોઈ અભિપ્રાય વ્યક્ત કર્યો નથી.

તે મુજબ અપીલનો નિકાલ કરવામાં આવે છે.

અપીલનો નિકાલ કરવામાં આવ્યો.

કે. કે. ટી

ક્રિમિનલ એપેલેટ જ્યુરિસડિક્શન-એસએલપી (સીઆરએલ).

૨૦૦૩નો નંબર ૨૬૮૪.

ન્યાયમૂર્તીશ્રી ડો. અરિજીત પાસાયત, આજે આપવામાં આવેલા ચુકાદાને
ધ્યાનમાં રાખીને.ક્રિમિનલ અપીલ નંબર ૮૦૧/૨૦૦૩ માં કે. કરુણાકરણનો
કેસ, હાલની અરજી રદ કરવામાં આવે છે.

એસએલપીને રદ કરવામાં આવી.

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.